

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35396
Nom	Comentari lingüísticodiscursiu de textos en llengua catalana
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	7 - Anàlisi y crítica de textos en llengua catalana	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CASESNOVES FERRER, RAQUEL	140 - Filologia Catalana
LLUCH CRESPO, GEMMA DESAMPARADOS	140 - Filologia Catalana
RIBERA I CONDOMINA, JOSEP	140 - Filologia Catalana

RESUM

L'assignatura es troba situada a quart curs del Grau en Filologia Catalana i pertany al mòdul *Anàlisi i crítica de textos en llengua catalana*. Es tracta d'una assignatura obligatòria de caràcter metodològic, perquè habilita l'aprenentatge de mètodes i tècniques d'anàlisi de textos.

L'anàlisi de textos és una de les activitats principals en l'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua. Els enfocaments comunicatius i discursius en la lingüística i la seua aplicació a l'ensenyament de la llengua i la literatura ha impulsat l'anàlisi textual basada en les tres propietats del text: adequació, coherència i cohesió. Aquestes propietats, i especialment la cohesió, permeten una aproximació lingüísticodiscursiva, a partir d'un nombre de conceptes reduït i ben definit, a textos des de la perspectiva de l'anàlisi, com a base per al comentari de text, i també de la producció, per millorar la construcció de textos. Aquesta descripció és la que podem denominar gramàtica del text del català.

L'assignatura aprofundeix en la capacitat crítica dels estudiants d'anàlisi de textos majoritàriament no literaris, com ara els gèneres periodístics i els academicocientífics. La matèria connecta amb altres assignatures semblants quant a la metodologia, però aplicades a altres tipus de textos, com ara *Anàlisi i crítica de la poesia catalana*, *Anàlisi i crítica del teatre català* o *Anàlisi i crítica de la narrativa catalana*, que l'alumne ja ha cursat en cursos anteriors.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- conèixer i saber exposar els principals conceptes de l'anàlisi del discurs, la lingüística textual i la gramàtica del text;
- conèixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos des del punt de vista de la gramàtica del text;
- ser capaç d'aplicar aquest coneixement a diferents tipus de textos, especialment no literaris;
- saber transmetre aquests coneixements.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Cal tenir un domini avançat en la comprensió de textos i de la normativa lingüística de la llengua catalana.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Competències comunicatives avançades en llengua catalana.
- Coneixer els mètodes i tècniques d'anàlisi de textos no literaris en llengua catalana i la seua aplicació.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalitat.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.
- Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.
- Conèixer l'entorn professional i els recursos d'inserció laboral.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura són:

- Analitzar i comentar les diferents tipologies de text, especialment de caràcter no literari, des del punt de vista de la gramàtica del text.
- Definir el concepte de cohesió i relacionar-lo amb la coherència i l'adequació.
- Identificar, definir i classificar els principals mecanismes de cohesió.
- Definir els diferents mecanismes de referència i identificar-los en textos.
- Definir la connexió, descriure els tipus de connexió i la funció que realitzen; definir els conceptes que s'hi inclouen i identificar-los en textos.
- Produir textos cohesionats, coherents i adequats a la situació comunicativa.
- Mostrar una capacitat crítica davant la recepció de textos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció

- 1.1. Gèneres discursius
- 1.2. La gramàtica del text i les propietats del text (adequació, coherència i cohesió)

2. Gramàtica i enunciació

- 2.1. Enunciació i dixi
- 2.2. Modalització
- 2.3. Polifonia i discurs citat

3. Mecanismes de referència

- 3.1. Referència discursiva
- 3.2. Mecanismes gramaticals i lèxics
- 3.3. Anàfora
- 3.4. El·lipsi
- 3.5. Alternança de temps verbals
- 3.6. Cohesió lèxica

4. Connexió, coherència i estil discursiu

- 4.1. Definició i tipus
- 4.2. Connectors
- 4.3. Connexió textual i coherència textual
- 4.4. Oració composta: estil segmentat i integrat

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	34,00	0
Preparació de classes de teoria	13,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	13,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Pel que fa a les hores presencials, l'assignatura s'estructura en dues sessions teòricopràctiques setmanals en l'aula, distribuïdes en dos dies, per a les quals els professors posaran a disposició dels estudiants el material teòric i d'anàlisi i comentari. Per al seguiment de l'assignatura, és fonamental la lectura, discussió i estudi del llibre de M. Josep Cuenca *Gramàtica del text* (Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008).

Els continguts de l'assignatura s'aconsegueixen amb la implicació de l'aprenent, el qual haurà de participar de forma activa en el desenvolupament del procés d'aprenentatge.

Classes teòriques:

Les sessions teòriques seran destinades a exposar i discutir els conceptes teòrics del programa, i a comentar la metodologia d'anàlisi lingüísticodiscursiva. Es pressuposa una participació activa dels estudiants en la discussió dels diversos aspectes del programa.

Classes pràctiques:

En les sessions de pràctica es proposarà una selecció de textos que serà motiu de lectura, anàlisi i crítica per part dels professors i dels estudiants. A més, cada tema inclourà una lectura obligatòria addicional al capítol corresponent de Cuenca (2008). Les dues lectures de cada tema es discutiran a l'aula i s'avaluaran mitjançant proves objectives. Els professors comunicaran les lectures a l'inici de curs. La discussió de les lectures s'orientarà cap a la pràctica del comentari lingüísticodiscursiu. A més, es plantejarà una activitat avaluable d'anàlisi del resum i/o d'un apartat d'un TFG real de Filologia Catalana. L'activitat comportarà la revisió i correcció del text, i l'anàlisi de l'adequació a l'àmbit acadèmic formal. Per a l'autoavaluació i l'avaluació d'aquesta pràctica, es posaran a prova les rúbriques específiques del TFG de Filologia Catalana.

Els professors també informaran en les sessions de pràctica sobre criteris d'avaluació i sobre el calendari per a la realització de les pràctiques evaluables.

Altres activitats:

Les hores no presencials es dedicaran a:

- l'estudi i preparació de les classes teòricopràctiques;
- la preparació i realització de treballs pràctics;
- la preparació de les proves d'avaluació.

A més, com a part del procés formatiu, s'organitzaran dos seminaris presencials en línia durant el primer quadrimestre: a) seminari sobre selecció del tema del TFG, preparació metodològica i procedimental del treball, redacció, revisió i exposició oral; b) seminari sobre competències informacionals orientades al TFG de Filologia Catalana. L'assistència als dos seminaris es tindrà en compte a l'hora de bonificar la nota final de l'assignatura en un percentatge que no excedirà el 5%.

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis i detalls sobre les pràctiques i els controls de les lectures obligatòries. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

Treballs pràctics

Els controls de lectura i les pràctiques d'anàlisi lingüísticodiscursiva, que els professors fixaran i els estudiants realitzaran en les classes pràctiques, seran avaluats amb un 40% de repercussió sobre la nota final. Els exercicis que l'alumne haurà de dur a terme són:

- a) Controls de les lectures obligatòries (10%): es realitzaran durant les sessions d'aula, atenent a les condicions i les dates que s'avançaran a l'inici de curs; no seran recuperables en segona convocatòria si l'estudiant no ha fet el seguiment del curs, amb l'assistència presencial a les classes.
- b) Anàlisi lingüísticodiscursiva d'un resum i/o una part d'un TFG real de Filologia Catalana (10%). A l'inici de la docència se'n concretaran les condicions en què s'efectuarà la pràctica i els criteris d'avaluació. En qualsevol cas, aquesta pràctica s'haurà d'efectuar presencialment a l'aula. Atès que es tracta d'una pràctica d'aula, no serà recuperable en segona convocatòria.
- c) Comentari lingüísticodiscursiu global d'un text (20%), incloent-hi sobretot els aspectes corresponents als temes centrals de l'assignatura (2, 3 i 4). Amb l'assessorament de la professora o el professor, cada estudiant seleccionarà el text que serà objecte de l'anàlisi. S'haurà d'assolir un mínim d'1 punt en aquesta prova per tal de superar la convocatòria. Així doncs, per la seua naturalesa d'activitat eliminatòria, serà recuperable en segona convocatòria.

Prova final

La prova final serà de caràcter teòricopràctic i valdrà el 60% de la nota final. La prova constarà de l'exposició teòrica i raonada d'algun apartat del temari (20%) i del comentari lingüísticodiscursiu d'un text, a partir d'un enunciat que focalitzarà en els aspectes lingüísticodiscursius més rellevants del text proposat (40%). Caldrà obtenir un mínim del 50% de la nota per aprovar l'assignatura (3 punts sobre un màxim de 6).

En tots els aspectes de l'avaluació cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques	40%
• Control de les lectures obligatòries (10%) • Anàlisi d'un resum i/o part d'un TFG de Filologia Catalana (10%) • Comentari de text individual (20%)	
b) Prova final:	60%
• Exposició raonada d'un aspecte teòric del programa (20%) • Comentari lingüísticodiscursiu d'un text (40%)	

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bassols, M. Margarida; Torrent, Anna M., Models textuais. Teoria i pràctica, Vic, Eumo, 1996.
- Bordons, Glòria; Castellà, Josep M.; Costa, Elisabet, TXT. La lingüística textual aplicada al comentari de text, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona, 1998.
- Conca, Maria; Costa, Adela; Cuenca, M. Josep; Lluch, Gemma, Text i gramàtica. Teoria i pràctica de la competència discursiva, Barcelona, Teide, 1998.
- Cuenca, M. Josep, Gramàtica del text, Alzira / València, Bromera / IIFV, 2008.

Complementàries

- Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura, Barcelona, Graó.
- Calsamiglia, Helena; Tusón, Amparo, Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso, Barcelona, Ariel, 1999.
- Cassany, Daniel; Luna, Marta; Sanz, Glòria, Ensenyar llengua, Barcelona, Graó, 1993.
- Cuenca, M. Josep, Comentari de texts, València, Bullent, 1996.
- Cuenca, M. Josep, Comentario de textos: los mecanismos referenciales, Madrid, Arco Libros, 2000.
- Cuenca, M. Josep, La connexió i els connectors. Perspectiva oracional i textual, Vic, Eumo, 2006.
- Ribera, Josep, La cohesió lèxica en seqüències narratives, Alacant / Barcelona, IIFV / PAM, 2012.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA HÍBRIDA

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Sense canvis respecte a la guia docent original. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

3. Metodologia docent

Classe (presencial) teòrica/pràctica + videoconferència síncrona BBC. Els estudiants assistiran a les classes en setmanes alternes amb el 50% de presencialitat a l'aula i el 50% a través de la plataforma virtual.

4. Avaluació

1. Examen presencial (60%)
2. Pràctiques d'avaluació (40%)

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible

MODALITAT DE DOCÈNCIA NO PRESENCIAL

en el cas que la situació sanitària obligue a un nou confinament

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

3. Metodologia docent

1. Publicació de materials a l'Aula virtual
2. Proposta d'activitats per aula virtual
3. Videoconferència síncrona BBC
4. Tutories per videoconferència, xat i atenció telefònica
5. Fòrum en Aula Virtual
6. Altres

4. Avaluació

1. Examen en línia (60%)
2. Pràctiques per tasques i qüestionaris d'AV (40%)

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible.